

Rodinná mediace

Rodinná mediace je mimosoudní vyjednávání dvou stran, které se dostaly do konfliktu a nejsou schopny se spolu dohodnout. Mediace je pro účastníky dobrovolná. Mediátor je nezávislá a nezájatá osoba, která napomáhá stranám identifikovat jejich zájmy a podporuje je v hledání společných praktických a reálných řešení. Pro uchování své neutrality není mediátor ve sporu nikterak zájmově nebo mocensky angažován, tj. není obhájcem ani poradcem zúčastněných stran, nerozhoduje o jejich případné vině či nevině. Jeho role spočívá v profesionálním vedení procesu a oboustranné podpoře účastníků tak, aby našli konstruktivní řešení a překonali sporné otázky v průběhu diskuse.

V mediaci jsou za výsledek (za řešení) odpovědni samotní účastníci mediačního procesu. Cílem mediace je dohoda. Tato zahrnuje konkrétní postupy řešení, rozdělení zodpovědnosti, úkolů i sankcí za její nedodržení. Výsledkem však může být také tzv. „dohoda o nedohodě“, kdy se strany ani při mediaci nedohodnou na, pro obě strany přijatelném, řešení.

Mediace je velmi náročným procesem - spory rodinné, zejména rozvodové, pak patří k nejvíce emočně a citově náročným. „Znepřátelené“ strany mají možnost, ještě než proběhne soudní řízení zkusit dohodu prostřednictvím mediátora, který pomůže stranám soustředit se na podstatné záležitosti a oprostit se od vyvolávání či prohlubování nepřátelství.

Spolu s novelou občanského soudního řádu je velice pravděpodobné, že pojem rodinná mediace bude známější jak mezi odbornou, tak i mezi laickou veřejností. Přínosem zmíněné novely je možnost soudů doporučit nebo dokonce nařídit rodičům nezletilého dítěte, kteří se nemohou na péči o dítě dohodnout, aby využili mediaci. Nutno podotknout, že v evropských zemích je rodinná mediace velice využívána, je plně zapojena do celého právního systému a vůbec obecného povědomí.

V rámci CPP je mediace užívána jako jedna z metod sociální práce. V organizaci bylo v roce 2008 vyškoleny v mediaci několik odborných pracovníků. V CPP probíhají rodinné mediace zejména v rodinných sporech rozvodových, tj. péče o nezletilé dítě (podle jakých pravidel budou rodiče dítě vychovávat, jak se budou podílet na naplnění jeho potřeb) a stanovení výživného pro dítě.

Mediace má několik fází:

1. fáze přípravná: stranám jsou vysvětleny principy a výhody mediace tak, aby měly strany všechny potřebné informace, které potřebují k rozhodnutí mediaci podstoupit nebo ji odmítnout (děje se často telefonicky)
2. zahájení mediace: stranám je vysvětlen postup mediace a role mediátora, jsou vyjednány pravidla mediačního sezení
3. mediátor naslouchá sporným stranám – cílem této fáze je shromáždit informace, orientovat se v tom, jak strany situaci vidí a prožívají, co potřebují
4. sporné strany naslouchají jedna druhé – cílem je pomoci každé ze stran pochopit, jak vnímá situaci druhá strana, ověření, zda strany rozumí a chápou zájem a pocity toho druhého
5. hledání možných řešení – hledání dohody, přijatelné pro obě strany
6. dosažení dohody/nedohody – dohoda má být vyvážená, konkrétní, reálná, časově vymezená, dosažitelná a měřitelná
7. sepsání dohody, popř. vyjednání pokračování mediace

Závěrem lze zmínit, že mediace přináší oběma stranám oproti soudnímu jednání **výhody**, např. že strany mají kontrolu nad procesem řešení sporu a výsledkem. V mediaci je plně zajištěno soukromí a důvěrnost informací. Strany si mohou vyjasnit potřeby, očekávání a zájmy své i druhé strany. Snižuje se napětí a je uchován prostor pro případnou budoucí spolupráci stran. Mediace je **rychlejší** a **méně finančně nákladná** než soudní řízení.